

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2017. gada 14. jūnijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Patērētāju aizsardzība — Strīdu alternatīvas izšķiršanas (SAI) procedūras — Direktīva 2008/52/EK — Direktīva 2013/11/ES — 3. panta 2. punkts — Iebildums, ko patērētāji izteikuši kredītiestādes uzsāktā maksājuma rikojuma procedūrā — Tiesības uz piekļuvi tiesai — Valsts tiesību akti, kuros paredzēta obligāta mediācijas procesa izmantošana — Pienākums izmantot advokāta palīdzību — Prasības tiesā pieņemamības priekšnoteikums

Lieta C-75/16

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunale Ordinario di Verona* (Veronas tiesa, Itālija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2016. gada 28. janvārī un kas Tiesā reģistrēts 2016. gada 10. februārī, tiesvedībā

Livio Menini,

Maria Antonia Rampanelli

pret

Banco Popolare Società Cooperativa.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*] (referente), tiesneši E. Regans [*E. Regan*], Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*] un S. Rodins [*S. Rodin*],

ģenerālvokāts H. Saugmandsgors Ēe [*H. Saugmandsgaard Øe*],

sekretārs R. Skjāno [*R. Schiano*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2016. gada 24. novembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kam palīdz *D. Del Gaizo, avvocato dello Stato*,
- Vācijas valdības vārdā – *M. Hellmann* un *T. Henze*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *E. Montaguti* un *C. Valero*, kā arī *M. Wilderspin*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2017. gada 16. februāra tiesas sēdē,

* Tiesvedības valoda – itāļu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 21. maija Direktīvu 2013/11/ES par patērētāju strīdu alternatīvu izšķiršanu un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 un Direktīvu 2009/22/EK (Direktīva par patērētāju SAI) (OV 2013, L 165, 63. lpp.), un Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 21. maija Direktīvu 2008/52/EK par konkrētiem mediācijas aspektiem civillietās un komercietās (OV 2008, L 136, 3. lpp.).
- 2 Šis lūgums ir iesniegts *Livio Menini* un *Maria Antonia Rampanelli* tiesvedībā pret *Banco Popolare Società Cooperativa* par norēķinu konta, kas *L. Menini* un *M. A. Rampanelli* ir *Banco Popolare* pēc šīs pēdējās piešķirtās kredītlīnijas atvēršanas viņiem, debeta atlikuma samaksu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2008/52

- 3 Direktīvas 2008/52 preambulas 8. un 13. apsvērumā ir noteikts:

“(8) Šī direktīva būtu jāpiemēro tikai mediācijas procesiem pārrobežu strīdos, taču dalībvalstīm nebūtu jāliedz tādus noteikumus piemērot arī iekšējiem mediācijas procesiem.

[..]

(13) Šajā direktīvā paredzētajai mediācijai vajadzētu būt labprātīgai, proti, tādai, kurā puses pašas ir atbildīgas par mediācijas procesu un var to organizēt atbilstīgi savām vēlmēm, un jebkurā laikā var to izbeigt. [..]”
- 4 Atbilstoši šīs direktīvas 1. pantam:

“1. Šīs direktīvas mērķis ir atvieglot piekļuvi alternatīvai strīda izšķiršanai un rosināt strīdu izšķiršanu ar izlīgumu, veicinot mediācijas izmantošanu un nodrošinot līdzsvarotas mediācijas un tiesvedības procesu attiecības.

2. Šo direktīvu piemēro attiecībā uz pārrobežu strīdiem civillietās un komercietās, izņemot attiecībā uz tādām tiesībām un pienākumiem, ko puses nevar izmantot saskaņā ar attiecīgajiem piemērojamajiem tiesību aktiem. To jo īpaši nepiemēro ieņēmumu, muitas vai administratīvajās lietās vai valsts atbildībai par darbībām un bezdarbību, īstenojot valsts varu (“*acta iure imperii*”).

[..]”
- 5 Minētās direktīvas 2. panta 1. punktā ir noteikts:

“Šās direktīvas nolūkā pārrobežu strīds ir tāds strīds, kurā vismaz vienas puses mītnesvieta vai pastāvīga dzīvesvieta ir dalībvalsts, kas nav otras puses mītnesvieta vai pastāvīga dzīvesvieta, dienā, kad:

 - a) puses vienojas izmantot mediāciju pēc strīda rašanās,

- b) mediāciju nosaka tiesa,
 - c) pienākums izmantot mediāciju izriet no attiecīgās valsts tiesībām, vai
 - d) piemērojot šīs direktīvas 5. pantu, puses ir aicinātas uzsākt mediācijas procesu.”
- 6 Šīs pašas direktīvas 3. panta a) punktā “mediācija” ir definēta kā strukturēts process, neatkarīgi no tā, kā tas būtu nosaukts vai minēts, kurā divas puses vai vairāki strīdā iesaistītie paši brīvprātīgi cenšas vienoties par izlīgumu ar mediatora palīdzību. Šo procesu var sākt strīdā iesaistītās puses vai arī to var ieteikt vai noteikt tiesa, vai arī tas ir paredzēts dalībvalsts tiesību aktos.
- 7 Direktīvas 2008/52 5. panta 2. punktā ir paredzēts:

“Šī direktīva neskar tādas attiecīgās valsts tiesību aktus, kuros mediāciju paredzēts izmantot obligāti, vai, ja ar to saistīti mediācijas izmantošanu veicinoši līdzekļi vai sankcijas, ko piemēro pirms vai pēc tiesvedības sākuma, ja tādi tiesību akti neliedz attiecīgām pusēm izmantot tiesības uz piekļuvi tiesai.”

Direktīva 2013/11

- 8 Atbilstoši Direktīvas 2013/11 preambulas 16., 19. un 45. apsvērumam:

“(16) [...] Šī direktīva būtu jāpiemēro sūdzībām, kuras patērētāji ir iesnieguši par tirgotājiem. To nevajadzētu piemērot sūdzībām, ko tirgotāji ir iesnieguši pret patērētājiem, vai tirgotāju savstarpējiem strīdiem. Tomēr tam nevajadzētu liegt dalībvalstīm pieņemt vai atstāt spēkā noteikumus par procedūrām šādu strīdu izšķiršanai ārpus tiesas.

[..]

(19) Dažos esošajos Savienības tiesību aktos jau ir iekļauti noteikumi par SAI. Lai nodrošinātu juridisko noteiktību, būtu jāparedz, ka konflikta gadījumā priekšroka dodama šai direktīvai, izņemot tad, ja tajā nepārprotami noteikts citādi. Jo īpaši šai direktīvai nevajadzētu skart [...] Direktīvu [2008/52], kurā jau ir izklāstīts regulējums mediācijas sistēmām Savienības līmenī pārrobežu strīdiem, neliedzot minēto direktīvu piemērot iekšējām mediācijas sistēmām. Šī direktīva ir paredzēta horizontālai piemērošanai visiem SAI procedūru veidiem, tostarp SAI procedūrām, uz kurām attiecas [Direktīva 2008/52].

[..]

(45) Tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un tiesības uz taisnīgu tiesu ir pamattiesības, kas izklāstītas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantā. Tādēļ SAI procedūras nevajadzētu veidot tā, lai tās aizstātu tiesas procedūras, un tām nevajadzētu patērētājiem vai tirgotājiem atņemt tiesības vērsties tiesā pēc tiesiskās aizsardzības. Šai direktīvai nevajadzētu liegt pusēm īstenot savas tiesības piekļūt tiesu sistēmai. Gadījumos, kad strīdu nevarētu izšķirt ar konkrētu SAI procedūru, kuras iznākums nav saistošs, pusēm nevajadzētu liegt pēc tam uzsākt tiesvedību par minēto strīdu. Dalībvalstīm vajadzētu būt brīvai izvēlei par līdzekļiem, kas būtu piemēroti šī mērķa sasniegšanai. Tām vajadzētu būt iespējai *inter alia* noteikt, ka SAI procedūras laikā neiestājas noilguma termiņš.”

9 Šīs direktīvas 1. pants ir izteikts šādi:

“Šīs direktīvas mērķis ir, panākot augstu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni, veicināt iekšējā tirgus pienācīgu darbību, nodrošinot, ka patērētāji var brīvprātīgi iesniegt sūdzības pret tirgotājiem vienībās, kas piedāvā neatkarīgas, objektīvas, pārredzamas, efektīvas, ātras un taisnīgas [SAI] procedūras. Šī direktīva neskar valsts tiesību aktus, kuri paredz, ka līdzdalība šādās procedūrās ir obligāta, ar noteikumu, ka šādi tiesību akti pusēm neliedz īstenot savas tiesības uz piekļuvi tiesu sistēmai.”

10 Minētās direktīvas 3. pantā ir paredzēts:

“1. Ja vien šajā direktīvā nav noteikts citādi, gadījumā, ja kāds šīs direktīvas noteikums ir pretrunā noteikumam, kas paredzēts kādā citā Savienības tiesību aktā un attiecas uz ārpusstiesas tiesiskās aizsardzības procedūrām, ko patērētājs uzsāk pret tirgotāju, priekšroka dodama šīs direktīvas noteikumam.

2. Šī direktīva neskar Direktīvu [2008/52].

[..]”

11 Šīs pašas direktīvas 4. pants ir formulēts šādi:

“1. Šajā direktīvā:

- a) “patērētājs” ir jebkura fiziska persona, kura rīkojas nolūkos, kas nav saistīti ar tās komercdarbību, uzņēmējdarbību, amatniecisko darbību vai profesiju;
- b) “tirgotājs” ir jebkura fiziska persona vai jebkura privāta vai publiska juridiska persona, kura, tostarp ar jebkuras personas starpniecību, kas rīkojas tās vārdā vai uzdevumā, rīkojas nolūkos, kas ir saistīti ar tās komercdarbību, uzņēmējdarbību, amatniecisko darbību vai profesiju;
- c) “pārdošanas līgums” ir jebkurš līgums, saskaņā ar kuru tirgotājs nodod vai apņemas nodot preču īpašumtiesības patērētājam un patērētājs maksā vai apņemas maksāt to cenu, tostarp jebkurš līgums, kura priekšmets ir gan preces, gan pakalpojumi;
- d) “pakalpojumu līgums” ir jebkurš līgums, izņemot pārdošanas līgumu, saskaņā ar kuru tirgotājs sniedz vai apņemas sniegt pakalpojumu patērētājam un patērētājs maksā vai apņemas maksāt tā cenu;
- e) “iekšzemes strīds” ir līgumstrīds, kurš izcēlies saistībā ar pārdošanas vai pakalpojumu līgumu, ja patērētāja mītnesvieta preču vai pakalpojumu pasūtīšanas brīdī ir tajā pašā dalībvalstī, kurā tirgotājs veic uzņēmējdarbību;
- f) “pārrobežu strīds” ir līgumstrīds, kurš izcēlies saistībā ar pārdošanas vai pakalpojumu līgumu, ja patērētāja mītnesvieta preču vai pakalpojumu pasūtīšanas brīdī ir citā dalībvalstī, nevis tajā, kurā tirgotājs veic uzņēmējdarbību;
- g) “SAI procedūra” ir 2. pantā minētā procedūra, kas atbilst šajā direktīvā noteiktajām prasībām un ko veic SAI vienība;
- h) “SAI vienība” ir vienība – neatkarīgi no tā, kā tā nosaukta vai minēta –, kas izveidota ilgstošai darbībai un piedāvā ar SAI procedūru izšķirt strīdu un kas iekļauta sarakstā saskaņā ar 20. panta 2. punktu;

i) “kompetentā iestāde” ir jebkura publiska iestāde, ko dalībvalsts izraudzījusi šīs direktīvas vajadzībām un kas izveidota valsts, reģionālā vai vietējā līmenī.

2. Tirgotājs veic uzņēmējdarbību:

— ja tirgotājs ir fiziska persona – vietā, kur ir tās uzņēmējdarbības vieta,

— ja tirgotājs ir uzņēmums vai cita juridiska persona, vai fizisku un juridisku personu apvienība – vietā, kur ir tā statūtos noteiktā atrašanās vieta, centrālā administrācija vai uzņēmējdarbības vieta, tostarp filiāle, aģentūra vai jebkāda cita struktūra.

3. SAI vienība ir izveidota:

— ja to vada fiziska persona – vietā, kur tā veic ar SAI saistītas darbības,

— ja vienību vada juridiska persona vai fizisku un juridisku personu apvienība – vietā, kur minētā juridiskā persona vai fizisku un juridisku personu apvienība veic ar SAI saistītas darbības vai kur ir to statūtos noteiktā atrašanās vieta,

— ja to vada iestāde vai cita publiska struktūra – vietā, kur atrodas minētās iestādes vai citas publiskās struktūras mītne.”

12 Direktīvas 2013/11 8. panta redakcija ir šāda:

“Dalībvalstis nodrošina, ka SAI procedūras ir efektīvas un atbilst šādām prasībām:

a) SAI procedūra ir pieejama un tai var viegli piekļūt tiešsaistē un bezsaistē abas puses neatkarīgi no tā, kur tās atrodas;

b) procedūra pusēm ir pieejama bez pienākuma piesaistīt advokātu vai juriskonsultu, bet procedūra pusēm neatņem tiesības jebkurā procedūras stadijā saņemt neatkarīgu padomu vai izmantot trešās personas pārstāvību vai palīdzību;

c) SAI procedūra patērētājiem ir bez maksas vai pieejama par nominālu samaksu;

[..].”

13 Atbilstoši šīs direktīvas 9. pantam:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka SAI procedūrās:

[..]

b) puses ir informētas, ka tām nav pienākuma piesaistīt advokātu vai juriskonsultu, bet ka tās var jebkurā procedūras stadijā lūgt neatkarīga speciālista padomu vai izmantot trešās personas pārstāvību vai palīdzību;

[..]

2. Dalībvalstis nodrošina, ka SAI procedūrās, kuru mērķis ir izšķirt strīdu, ierosinot risinājumu:

a) pusēm ir iespēja jebkurā stadijā izstāties no procedūras, ja tās nav apmierinātas ar procedūras izpildi vai norisi. Tās par minētajām tiesībām informē pirms procedūras sākuma. Ja valsts noteikumi paredz, ka tirgotājam ir obligāti jāpiedalās SAI procedūrās, šo apakšpunktu piemēro tikai patērētājam;

[..]

3. Ja saskaņā ar valsts tiesību aktiem SAI procedūras paredz, ka to iznākums kļūst tirgotājam saistošs, tiklīdz patērētājs ir piekritis ierosinātajam risinājumam, 9. panta 2. punktu interpretē tā, ka tas ir piemērojams tikai patērētājam.”

14 Šīs direktīvas 12. pantā ir noteikts:

“1. Dalībvalstis nodrošina to, ka pusēm, kas, tiecoties atrisināt strīdu, izmanto SAI procedūras, kuru iznākums nav saistošs, pēc tam netiek liegts sākt tiesvedību sakarā ar minēto strīdu, jo SAI procedūras laikā ir iestājies noilguma termiņš.

2. Šī panta 1. punkts neskar noteikumus par noilgumu, kas iekļauti starptautiskos nolīgumos, kuros dalībvalstis ir puses.”

Itālijas tiesības

15 2010. gada 4. marta *decreto legislativo n. 28 Attuazione dell'articolo 60 della legge 18 giugno 2009, n. 69, in materia di mediazione finalizzata alla conciliazione delle controversie civili e commerciali* (Lēģislatīvais dekrēts Nr. 28, ar ko īsteno 2009. gada 18. jūnija Likuma Nr. 69 par mediāciju civillietās un komercietās 60. pantu) (2010. gada 5. marta *GURI* Nr. 53, turpmāk tekstā – “Lēģislatīvais dekrēts Nr. 28/2010”), ar kuru Itālijas tiesībās ir transponēta Direktīva 2008/52, redakcijā, kas piemērojama *ratione temporis*, 4. panta 3. punktā ir noteikts:

“Saņemot uzdevumu un iesaistoties lietā, advokātam ir jāinformē klients par iespēju izmantot mediācijas procedūru, ko regulē šis dekrēts, un nodokļu atvieglojumus, kas minēti 17. un 20. pantā. Advokāts arī informē klientu par gadījumiem, kuros mediācijas procedūras izmantošana ir priekšnoteikums prasības celšanai tiesā. Informācija ir jāsniedz skaidri un rakstveidā. Ja tiek pārkāpts informēšanas pienākums, tad līgumu starp advokātu un klientu var atcelt. [..]”

16 Lēģislatīvā dekrēta Nr. 28/2010 5. pantā ir noteikts:

“[..]

1.*bis* Personai, kas vēlas celt tiesā prasību par strīdu par [..] apdrošināšanas, banku un finansiāliem līgumiem, ar sava advokāta palīdzību vispirms ir jāuzsāk mediācijas procedūra, kas paredzēta šajā dekrētā, vai mierizlīguma procedūra, kas paredzēta 2007. gada 8. oktobra Lēģislatīvajā dekrētā Nr. 179, vai procedūra, kas ieviesta, piemērojot vienotā likumu teksta banku nozarē un kredītu nozarē 128. *bis* pantu, kurš minēts 1993. gada 1. septembra Lēģislatīvajā dekrētā Nr. 385, kas vēlāk grozīts, attiecībā uz tām nozarēm, kuras tajā reglamentētas. Mediācijas procedūras izmantošana ir priekšnoteikums prasības celšanai tiesā. [..]

[..]

2.*bis* Ja mediācijas procedūra ir nosacījums tiesvedības uzsākšanai, to uzskata par izpildītu, ja pirmā tikšanās ar mediatoru beidzas bez vienošanās noslēgšanas.

[..]

4. Šā panta 1.*bis* un 2. punktu nepiemēro:

a) piedziņas procesos, tostarp iebildumā, līdz tiek pasludināts spriedums par izpildes atļauju iegūšanas un provizoriskās izpildes apturēšanas pieteikumiem;

[..].”

17 Šī leģislatīvā dekrēta 8. pants ir formulēts šādi:

“1. Kad tiek iesniegts mediācijas pieteikums, organizācijas atbildīgā persona izraugās mediatoru un nosaka lietas dalībnieku pirmo tikšanos ne vēlāk kā trīsdesmit dienas pēc pieteikuma iesniegšanas. Pieteikumu un pirmās tikšanās laiku pieteikuma iesniedzējs paziņo otrai pusei ar jebkādiem līdzekļiem, kas ir piemēroti, lai nodrošinātu to saņemšanu. Pirmajā tikšanās reizē un nākamajās tikšanās reizēs līdz procedūras beigām pusēm ir jāpiedalās, izmantojot advokāta palīdzību. [..]

[..]

4.*bis* No nepiedalīšanās mediācijas procesā bez attaisnojoša iemesla tiesa vēlākajā tiesvedībā var iegūt pierādījumus saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 116. panta 2. punktu. Tiesa piespriež lietas dalībniekam, kurš 5. pantā paredzētajos gadījumos bez attaisnojoša iemesla nav piedalījies mediācijas procesā, samaksāt valsts budžeta ieņēmumos summu, kuras apmērs atbilst vienotajai iemaksai, kura maksājama par tiesvedību.

[..]”

18 Ar 2015. gada 6. augusta *decreto legislativo n. 130, Attuazione della direttiva 2013/11/UE sulla risoluzione alternativa delle controversie dei consumatori, che modifica il regolamento (CE) n. 2006/2004 e la direttiva 2009/22/CE* (Leģislatīvais dekrēts Nr. 130, ar ko transponē Direktīvu 2013/11/ES par patērētāju strīdu alternatīvu izšķiršanu un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 un Direktīvu 2009/22/EK) (2015. gada 19. augusta *GURI* Nr. 191, turpmāk tekstā – “Leģislatīvais dekrēts Nr. 130/2015”) ar II-*bis* sadaļu “Strīdu ārpustiesas izšķiršana” tika papildināts 2005. gada 6. septembra *decreto legislativo n. 206, recante Codice del consumo* (Leģislatīvais dekrēts Nr. 206 par Patērētāju kodeksu) (2005. gada 8. oktobra *GURI* Nr. 235, turpmāk tekstā – “Leģislatīvais dekrēts Nr. 206/2005”). Šajā jaunajā sadaļā ietilpst šajā šī kodeksa 141. pantā, kāds tas ir grozīts ar Leģislatīvo dekrētu Nr. 130/2015, ir noteikts:

[..]

4. Šajā sadaļā minētos noteikumus piemēro brīvprātīgām procedūrām izlīguma panākšanai ārpus tiesas, lai izšķirtu, arī telemātiski, iekšzemes un pārrobežu strīdus starp patērētājiem un tirgotājiem, kas dzīvo un ir reģistrējuši uzņēmējdarbību Eiropas Savienībā, saistībā ar kuriem SAI vienība piedāvā risinājumu vai sasauc puses, lai sekmētu izlīgumu, un it īpaši mediācijas vienībām tādu darījumu apspriešanai patēriņa jomā, kas ierakstīti speciālajā sadaļā, kura minēta [Leģislatīvā dekrēta Nr. 28/2010] 16. panta 2. un 4. punktā, un pārējām SAI vienībām, kas izveidotas vai ierakstītas sarakstos, kurus uztur un uzrauga 1. punkta i) apakšpunktā minētās iestādes pēc tam, kad ir pārbaudīta nosacījumu izpilde un to struktūras un procedūru atbilstība šā punkta noteikumiem. [..]

[..]

6. Ar šo tekstu netiek skartas šādas tiesību normas, kas paredz strīdu ārpustiesas atrisināšanas procedūru obligātumu:

a) [Lēģislatīvā dekrēta Nr. 28/2010] 5. panta 1.bis punkts, kas reglamenta gadījumus, kuros mediācija izlīguma rašana civilos un komercstrīdos ir pieņemamības priekšnoteikums;

[..].”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 19 *Banco Popolare*, pamatojoties uz trīs secīgiem līgumiem, atvēra *L. Menini* un *M. A. Rampanelli* norēķinu konta kredītus, lai viņi varētu iegādāties akcijas, tostarp pašas *Banco Popolare* vai citu tai piederošu sabiedrību akcijas.
- 20 2015. gada 15. jūnijā *Banco Popolare* saņēma maksājuma rīkojumu attiecībā uz *L. Menini* un *M. A. Rampanelli* par summu EUR 991 848,21, kura atbilst viņu parāda atlikumam, kas izriet no 2009. gada 16. jūlijā parakstītā līguma par norēķinu konta atvēršanu ar hipotekāro garantiju. *L. Menini* un *M. A. Rampanelli* iebilda pret minēto šo rīkojumu un lūdza apturēt ar to saistītos provizoriskās izpildes pasākumus.
- 21 Iesniedzējtiesa *Tribunale Ordinario di Verona* (Veronas tiesa, Itālija) norāda, ka saskaņā ar valsts tiesībām šāds iebildumu process ir pieņemams tikai ar nosacījumu, ka puses iepriekš ir uzsākušas mediācijas procesu atbilstoši Lēģislatīvā dekrēta Nr. 28/2010 5. panta 1.bis un 4. punktam. Tā norāda arī, ka tai izskatīšanai nodotais strīds ietilpst Patērētāju kodeksa, kas grozīts ar Lēģislatīvo dekrētu Nr. 130/2015, ar kuru Itālijas tiesībās tiek transponēta Direktīva 2013/11, piemērošanas jomā. *L. Menini* un *M. A. Rampanelli* ir uzskatāmi par patērētājiem šīs direktīvas 4. panta [1. punkta] a) apakšpunkta nozīmē, jo viņi ir noslēgusi līgumus, kas ar tikt kvalificēti kā “pakalpojumu līgumi” šīs direktīvas 4. panta [1. punkta] d) apakšpunkta nozīmē.
- 22 Iesniedzējtiesa uzskata, ka nav skaidrs, ka tas, ka Direktīvā 2013/11 tieši citēta Direktīva 2008/52, nozīmē, ka ar pirmo no šīm direktīvām ir paredzēts paturēt dalībvalstīm tiesības paredzēt obligātu mediācijas procedūras izmantošanu, nevis Direktīvā 2013/11 paredzēto SAI procedūru attiecībā uz patērētāju strīdiem. Direktīvas 2008/52 5. panta 2. punktam, kad tas ļauj dalībvalstīm paredzēt mediāciju kā priekšnoteikumu prasību tiesā pieņemamībai, neesot imperatīva rakstura, un šī izvēle atstāta dalībvalstu ziņā.
- 23 To paturot prātā, iesniedzējtiesa uzskata, ka Itālijas tiesību normas par obligāto mediāciju ir pretrunā Direktīvai 2013/11. Ar šo pēdējo tiek izveidota vienota, ekskluzīva un saskaņota sistēma strīdiem, kuros iesaistīti patērētāji, kura ir saistoša dalībvalstīm attiecībā uz šīs direktīvas izvirzītā mērķa sasniegšanu. Tādējādi šī pēdējā direktīva būtu jāpiemēro arī Direktīvā 2008/52 paredzētajām procedūrām.
- 24 Iesniedzējtiesa uzsver arī to, ka Direktīvas 2013/11 9. pants pusēm ļauj ne vien izvēlēties, vai piedalīties SAI procedūrā vai ne, bet arī no tās jebkurā brīdī izstāties, un tādējādi valsts tiesībās paredzētā mediācijas procedūras obligātā izmantošana patērētājam rada nelabvēlīgāku situāciju, nekā viņš atrastos tad, ja šāda izmantošana būtu vien fakultatīva.
- 25 Visbeidzot iesniedzējtiesa uzskata, ka valsts tiesībās paredzētā obligātā mediācijas procedūra neatbilst Direktīvas 2013/11 9. panta 2. punkta a) apakšpunktam, jo valsts procedūrā puses nevar no mediācijas procedūras izstāties jebkurā brīdī un bez nosacījumiem, ja tās nav apmierinātas ar pakalpojumiem vai procedūras norisi. Tās to var darīt tikai, atsaucoties uz pamatotu iemeslu, pretējā gadījumā tām var tikt piemērota finansiāla sankcija, kuru tiesai ir pienākums tām piemērot, pat tad, ja puse, kura tādējādi atteikusies no mediācijas procedūras, tiesvedības iznākumā panāktu sev labvēlīgu spriedumu.

26 Šādos apstākļos *Tribunale Ordinario di Verona* (Veronas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai Direktīvas [2013/11] 3. panta 2. punkts tajā daļā, kurā tas paredz, ka šīs direktīvas piemērošana “neskar Direktīvu [2008/52]”, ir jāsaprot tādējādi, ka tas neskar atsevišķu dalībvalstu iespēju paredzēt obligātu mediāciju tikai tiem gadījumiem, kuri neietilpst Direktīvas [2013/11] piemērošanas jomā, proti, Direktīvas [2013/11] 2. panta 2. punktā paredzētajiem gadījumiem saistībā ar līgumstrīdiem, kas izcēlušies no līgumiem, kuri nav pārdošanas vai pakalpojumu līgumi, kā arī strīdiem, kuri neattiecas uz patērētājiem?
- 2) Vai Direktīvas [2013/11] 1. pants tajā daļā, kurā tas nodrošina patērētājiem iespēju iesniegt sūdzības pret tirgotājiem atbilstošās vienībās, kas piedāvā alternatīvas strīdu izšķiršanas procedūras, ir jāinterpretē tādējādi, ka minētā tiesību norma nepieļauj valsts tiesību normu, kura paredz izmantot mediācijas procedūru kādā no Direktīvas [2013/11] 2. panta 1. punktā minētajiem strīdiem kā priekšnoteikumu tam, lai prasību tiesā varētu celt puse, kas kvalificējama kā patērētājs, un katrā ziņā – valsts tiesību normu, kura paredz obligātu aizstāvja palīdzību un attiecīgās izmaksas patērētājam, kurš piedalās mediācijas procesā par kādu no iepriekš minētajiem strīdiem, kā arī iespēju nepiedalīties mediācijas procedūrā tikai tad, ja ir pamatots iemesls?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību

- 27 Itālijas un Vācijas valdības apstrīd lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību, pamatojoties uz to, ka Direktīva 2013/11 nav piemērojama pamatlietai. Itālijas valdība apgalvo, ka pamatlieta iekļaujas maksājuma rikojuma procedūrā, kuru pret patērētāju uzsācis tirgotājs, un šī iemesla dēļ ir izslēgta no Direktīvas 2013/11 piemērošanas jomas. Savukārt Vācijas valdība uzskata, ka iesniedzējtiesa neprecizē, vai mediācijas procedūra, kas noteikta ar Leģislatīvo dekrētu Nr. 28/2010, tik tiešām ir “SAI procedūra”, kura norit “SAI vienībā”, kā šie jēdzieni definēti Direktīvā 2013/11 – kas ir vienīgais gadījums, kad šī direktīva būtu piemērojama.
- 28 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru tā var noraidīt valsts tiesas iesniegtu lūgumu tikai tad, ja acīmredzami ir skaidrs, ka prasītajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar pamatlietas faktisko situāciju vai priekšmetu, ja problēma ir hipotētiska vai arī ja Tiesas rīcībā nav tādu vajadzīgo ziņu par faktiskiem un tiesiskiem apstākļiem, lai varētu sniegt lietderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (spriedums, ceturtdiena, 2013. gada 14. marts, *Allianz Hungária Biztosító* u.c., C-32/11, EU:C:2013:160, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 29 Šajā gadījumā tomēr šķiet, ka jautājums par to, vai Direktīva 2013/11 ir piemērojama pamatlietai, ir nesaraujami saistīts ar atbildēm, kas ir sniedzamas ir šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu. Šādos apstākļos Tiesas kompetencē ir atbildēt uz šo lūgumu (pēc analogijas skat. spriedumu, 2017. gada 7. marts, *X un X*, C-638/16 PPU, EU:C:2017:173, 37. punkts un tajā minētā judikatūra).

Par pirmo jautājumu

- 30 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtība vaicā, vai Direktīvas 2013/11 3. panta 2. punkts, ciktāl tajā paredzēts, ka šī direktīva tiek piemērota, “neskarot” Direktīvu 2008/52, ir jāinterpretē tādējādi, kas tas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamatlieta, kurā paredzēta obligāta mediācijas procedūra Direktīvas 2013/11 2. panta 1. punktā paredzētajos strīdos.

- 31 Jāatgādina, ka Direktīvas 2008/52 1. panta 1. punktā noteikts, ka tās mērķis ir atvieglot piekļuvi alternatīvai strīda izšķiršanai un rosināt strīdu izšķiršanu ar izlīgumu, veicinot mediācijas izmantošanu. Šī panta 2. punktā uzsvērts, ka šo direktīvu piemēro attiecībā uz pārrobežu strīdiem civillietās un komercietās, proti, saskaņā ar tās 2. pantu – strīdiem, kuros vismaz vienas puses mītnesvieta vai pastāvīga dzīvesvieta ir dalībvalsts, kas nav otras puses mītnesvieta vai pastāvīga dzīvesvieta.
- 32 Taču šajā gadījumā nav strīda, ka pamatlieta nav šāds pārrobežu strīds.
- 33 Taisnība, kā noteikts Direktīvas 2008/52 preambulas 8. apsvērumā, ka nekas neliedz dalībvalstīm šo direktīvu piemērot arī iekšējiem mediācijas procesiem, kas ir iespēja, kuru, kā izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu, ir izvēlējis Itālijas likumdevējs. Tāpat Direktīvas 2013/11 preambulas 19. apsvērumā atgādināts, ka Direktīvā 2008/52 jau ir izklāstīts regulējums mediācijas sistēmām Savienības līmenī pārrobežu strīdiem, neliedzot minēto direktīvu piemērot iekšējam mediācijas sistēmām.
- 34 Tomēr, kā secinājumu 60. punktā norādījis ģenerālvokāts, ar Itālijas likumdevēja izvēli paplašināt Leģislatīvā dekrēta Nr. 28/2010 piemērošanu, to attiecinot uz iekšzemes strīdiem, nevar tikt paplašināta Direktīvas 2008/52 piemērošanas joma, kā tā definēta šīs direktīvas 1. panta 2. punktā.
- 35 No tā izriet, ka, tā kā Direktīva 2008/52 nav piemērojama tādām strīdām kā pamatlietā, šajā lietā nav vajadzības lemt par saistību starp šo direktīvu un Direktīvu 2013/11. Kas attiecas uz jautājumu par to, vai šī pēdējā direktīva nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamatlietā, tas tieši ir otrā iesniedzējtiesas uzdotā jautājuma priekšmets un tādējādi tas ir jāpārbauda saistībā ar to.
- 36 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu nav jāatbild.

Par otro jautājumu

- 37 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīva 2013/11 ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamatlietā, kurā paredzēts, pirmkārt, obligāti izmantot mediācijas procedūru šīs direktīvas 2. panta 1. punktā minētajiem strīdiem kā priekšnoteikumu tam, lai prasība tiesā par šiem pašiem strīdiem būtu pieņemama, otrkārt, ka šādā mediācijā patērētājiem ir jāizmanto advokāta palīdzība un, treškārt, ka patērētāji var izvairīties no iepriekšējas mediācijas izmantošanas tikai tad, ja tie pierāda, ka šim lēmumam ir pamatots iemesls.
- 38 Lai atbildētu uz šo jautājumu, vispirms ir jāpārbauda, vai Direktīva 2013/11 var būt piemērojama tādām tiesiskajam regulējumam kā pamatlietā.
- 39 Šajā ziņā jānorāda, ka saskaņā ar Direktīvas 2013/11 1. pantu tās mērķis ir panākt, ka patērētāji var brīvprātīgi iesniegt sūdzības pret tirgotājiem, izmantojot SAI procedūras.
- 40 Direktīva 2013/11 ir piemērojama nevis visiem strīdiem, kuros ir iesaistīti patērētāji, bet gan tikai procedūrām, kurās ir izpildīti šādi kumulatīvi nosacījumi, proti, pirmkārt, procedūru patērētājs ir uzsācis pret tirgotāju par līgumsaistībām, kas izriet no pārdošanas vai pakalpojumu līgumiem, otrkārt, saskaņā ar Direktīvas 2013/11 4. panta 1. punkta g) apakšpunktu šai procedūrai ir jāatbilst šajā direktīvā noteiktajām prasībām un šajā ziņā jābūt neatkarīgai, objektīvai, pārredzamai, efektīvai, ātrai un taisnīgai un, treškārt, šai procedūrai ir jābūt uzticētai SAI vienībai, proti, saskaņā ar šīs pašas direktīvas 4. panta 1. punkta g) apakšpunktu – vienībai, kura – neatkarīgi no tā, kā tā nosaukta, – izveidota ilgstošai darbībai un piedāvā ar SAI procedūru izšķirt strīdu, un ir iekļauta saskaņā ar Direktīvas 2013/11 20. panta 2. punktu izveidotā sarakstā, kas paziņots Eiropas Komisijai.
- 41 Lai noteiktu, vai Direktīva 2013/11 ir piemērojama tādai SAI procedūrai kā pamatlietā, ir jāpārbauda, vai šie nosacījumi ir izpildīti.

- 42 Kas attiecas uz pirmo nosacījumu, tad jautājums par to, vai tāda SAI procedūra kā pamatlietā ir uzskatāma par tādu, ko uzsācis nevis tirgotājs, bet gan patērētājs, ir jāvērtē valsts tiesai un uz to attiecas katras dalībvalsts iekšējo tiesību piemērošana. Tādējādi, kas attiecas uz pamatlietu, iesniedzējtiesai ir jānovērtē, vai iebildums pret maksājuma rīkojumu, kā arī ar šo pasākumu saistītais pieteikums par provizoriskās izpildes apturēšanu veido patērētāja iesniegtu sūdzību, kurai ir autonom raksturs attiecībā pret maksājuma rīkojuma procedūru, ko ierosinājis tāds profesionālis, kreditēšanas pakalpojumu sniedzējs, kā pamatlietā.
- 43 Kas attiecas uz otro un trešo nosacījumu, lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav precizēts, vai Itālijas tiesībās paredzētā mediācijas procedūra norisinās SAI vienībā atbilstoši Direktīvai 2013/11. Tāpat iesniedzējtiesai ir jānovērtē, vai Patērētāju kodeksa, kas grozīts ar Leģislatīvo dekrētu Nr. 130/2015, 141. panta 4. punktā paredzētā vienība ir SAI vienība, kas atbilst Direktīvā 2013/11 paredzētajiem nosacījumiem, ciktāl tas ir šīs direktīvas piemērojamības nosacījums.
- 44 No tā izriet, ka – neskarot iesniedzējtiesas veicamās pārbaudes – Direktīva 2013/11 var būt piemērojama tādām tiesiskajām regulējumiem kā pamatlietā.
- 45 Attiecībā uz trīs apstākļiem, kas ietverti iesniedzējtiesas uzdotajā jautājumā, un pirmām kārtām attiecībā uz Leģislatīvā dekrēta Nr. 28/2010 5. panta 1.*bis* punktā paredzēto prasību par mediācijas procedūru kā priekšnoteikumu tādas prasības tiesā, kas attiecas uz strīdu, kurš ir šīs procedūras priekšmets, pieņemamībai ir taisnība, ka Direktīvas 2013/11 1. panta pirmajā teikumā ir paredzēta iespēja patērētājiem SAI vienībās “brīvprātīgi” iesniegt sūdzības pret tirgotājiem.
- 46 Šajā ziņā iesniedzējtiesa šaubās, vai, izmantojot šī 1. panta pirmā teikuma burtisku interpretāciju, dalībvalstīm nebūtu atļauts saglabāt šādu obligātu iepriekšējas mediācijas procedūras izmantošanu tikai attiecībā uz strīdiem, kas neietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā.
- 47 Tomēr saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, interpretējot Savienības tiesību normas, ir jāņem vērā ne tikai to teksts, bet arī tā tiesiskā regulējuma mērķi, kurā tās ietilpst, kā arī to konteksts (spriedums, 2014. gada 15. oktobris, *Hořtická* u.c., C-561/13, EU:C:2014:2287, 29. punkts).
- 48 Šajā ziņā, kaut arī Direktīvas 2013/11 1. panta pirmajā teikumā ir izmantots vārds “brīvprātīgi”, jānorāda, ka šī panta otrajā teikumā skaidri paredzēta dalībvalstu iespēja paredzēt, ka dalība SAI procedūrās ir obligāta, ar noteikumu, ka šādi tiesību akti pusēm neliedz īstenot savas tiesības uz piekļuvi tiesu sistēmai.
- 49 Šo interpretāciju apstiprina Direktīvas 2008/52 3. panta a) punkts, kurā mediācija ir definēta kā strukturēts process neatkarīgi no tā, kā tas būtu nosaukts vai minēts, kurā divas puses vai vairāki strīdā iesaistītie paši brīvprātīgi cenšas vienoties par izlīgumu. Šo procesu var sākt strīdā iesaistītās puses, to var ieteikt vai noteikt tiesa, bet tas arī var būt paredzēts dalībvalsts tiesību aktos. Turklāt saskaņā ar Direktīvas 2008/52 5. panta 2. punktu tā neskar tādas valsts tiesību aktus, kuros mediāciju paredzēts izmantot obligāti, ja šie tiesību akti neliedz attiecīgajām pusēm izmantot tiesības uz piekļuvi tiesai.
- 50 Kā izriet no Direktīvas 2008/52 preambulas 13. apsvēruma, šīs mediācijas brīvprātīgais raksturs izpaužas nevis kā strīda pušu brīvība izmantot vai neizmantojot šo procesu, bet gan tajā, ka “puses pašas ir atbildīgas par mediācijas procesu un var to organizēt atbilstīgi savām vēlmēm, un jebkurā laikā var to izbeigt”.
- 51 Tādējādi būtiskais ir nevis mediācijas sistēmas obligātais vai fakultatīvais raksturs, bet gan tas, ka tiek saglabātas pušu tiesības uz piekļuvi tiesai. Šai nolūkā, kā secinājumu 75. punktā norādījis ģenerāladvokāts, dalībvalstis saglabā pilnīgu likumdošanas autonomiju, ar nosacījumu, ka tiek ievērota Direktīvas 2013/11 lietderīgā iedarbība.

- 52 Tādējādi tas, ka tādā valsts tiesiskajā regulējumā kā pamatlietā ne tikai ir izveidota ārpus tiesas mediācijas procedūra, bet arī – un it īpaši – ir paredzēts obligāts pienākums to izmantot pirms vērsšanās tiesu iestādēs, netraucē sasniegt Direktīvas 2013/11 mērķi (pēc analogijas skat. spriedumu, 2010. gada 18. marts, *Alassini* u.c., no C-317/08 līdz C-320/08, EU:C:2010:146, 45. punkts).
- 53 Ir taisnība, ka nav strīda par to, ka, paredzot, ka prasību, kas celtas par Legīslatīvā dekrēta Nr. 28/2010 5. panta 1.bis punktā minētajiem jautājumiem, pieņemamībai paredzot nosacījumu obligāti mēģināt izmantot mediācijas procedūru, ar attiecīgo valsts tiesisko regulējumu ir izveidots papildus posms, kas jāiziet, pirms var piekļūt tiesai. Šis nosacījums varētu ietekmēt efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2010. gada 18. marts, *Alassini* u.c., no C-317/08 līdz C-320/08, EU:C:2010:146, 62. punkts).
- 54 Tomēr no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka pamattiesības nav absolūta priekšrocība, bet var ietvert ierobežojumus ar nosacījumu, ka tie reāli atbilst vispārējas nozīmes interesēm, uz ko ir vērsti konkrētais pasākums, un ka attiecībā uz izvirzīto mērķi tie nav pārmērīga un nepieņemama ierobežojuma, kas aizskar šādi garantēto tiesību pašu būtību (spriedums, 2010. gada 18. marts, *Alassini* u.c., no C-317/08 līdz C-320/08, EU:C:2010:146, 63. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 55 Kā ģenerāladvokāts norādīja savu secinājumu 81. punktā, lai gan 2010. gada 18. marta spriedums *Alassini* u.c. (no C-317/08 līdz C-320/08, EU:C:2010:146) attiecas uz mierizlīguma procedūru, šajā spriedumā Tiesas izvirzītie argumenti ir izmantojami attiecībā uz valsts tiesību aktiem, ar kuriem nosaka, ka kādas ārpus tiesas procedūras, kā mediācijas procedūra pamatlietā, izmantošana ir obligāta.
- 56 To paturot prātā, kā būtībā ir noteikts Direktīvas 2013/11 preambulas 45. apsvērumā, dalībvalstis var brīvi izvēlēties līdzekļus, ko tās uzskata par piemērotiem, lai nodrošinātu, ka tiesības piekļūt tiesu sistēmai netiek kavētas, un, pirmkārt, tas, ka SAI procedūras iznākums pusēm nav saistošs, un, otrkārt, tas, ka šīs procedūras laikā neiestājas noilguma termiņš, ir divi līdzekļi, kas – citu starpā – ir atbilstoši šī mērķa sasniegšanai.
- 57 Attiecībā uz SAI procedūras iznākuma saistošo raksturu Direktīvas 2013/11 9. panta 2. punkta a) apakšpunktā tiek prasīts, lai dalībvalstis nodrošina, ka šajās procedūrās pusēm ir iespēja jebkurā stadijā izstāties no procedūras, ja tās nav apmierinātas ar procedūras izpildi vai norisi. Turklāt saskaņā ar šīs direktīvas 9. panta 2. punkta b) apakšpunktu SAI procedūras beigās risinājums pusēm tiek vienīgi piedāvāts, un tās var brīvi izvēlēties tam piekrist, nepiekrist vai rīkoties atbilstoši tam.
- 58 Kaut arī Direktīvas 2013/11 9. panta 3. punktā ir paredzēta iespēja valsts tiesību aktos noteikt, ka SAI procedūru iznākums ir tirgotājam saistošs, šāda iespēja prasa, lai patērētājs iepriekš būtu piekritis piedāvātajam risinājumam.
- 59 Attiecībā uz noilguma termiņiem Direktīvas 2013/11 12. pantā paredzēts, ka dalībvalstis nodrošina to, ka pusēm, kas, tiecoties atrisināt strīdu, izmanto SAI procedūras, kuru iznākums nav saistošs, pēc tam netiek liegts sākt tiesvedību sakarā ar minēto strīdu, jo šādas procedūras laikā ir iestājies noilguma termiņš.
- 60 Turklāt saskaņā ar Direktīvas 2013/11 8. panta a) punktu SAI procedūrai ir jāspēj viegli piekļūt tiešaistē un bezsaistē abām pusēm neatkarīgi no tā, kur tās atrodas.
- 61 Tādējādi prasība par mediācijas procedūru kā nosacījumu prasības tiesā pieņemamībai var būt saderīga ar efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principu, ja šīs procedūras beigās netiek pieņemts lietas dalībniekiem saistošs lēmums, tās dēļ netiek būtiski kavēta prasības celšana tiesā, tiek apturēts attiecīgo tiesību noilgums un lietas dalībniekiem nerodas vai rodas nelielas izmaksas, tomēr ar nosacījumu, ka elektroniskā forma nav vienīgais veids, kādā var piekļūt minētajai mierizlīguma

procedūrai, un izņēmuma vai steidzamas situācijas gadījumā ir iespējami pagaidu pasākumi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2010. gada 18. marts, *Alassini* u.c., no C-317/08 līdz C-320/08, EU:C:2010:146, 67. punkts).

- 62 Tādējādi iesniedzējtiesai ir jāpārlicinās, vai valsts tiesiskais regulējums pamatlietā, it īpaši – Leģislatīvā dekrēta Nr. 28/2010 5. pants, kā arī Patērētāju kodeksa 141. pants, ar grozījumiem, kas izdarīti ar Leģislatīvo dekrētu Nr. 130/2015, neliedz pusēm īstenot to tiesības uz piekļuvi tiesu sistēmai atbilstoši Direktīvas 2013/11 1. pantam, jo tas atbilst iepriekšējā punktā izklāstītajām prasībām.
- 63 No šāda viedokļa prasība par mediāciju kā prasības tiesā pieņemamības priekšnoteikums būtu saderīga ar Direktīvas 2013/11 1. pantu.
- 64 Otrām kārtām, kas attiecas uz patērētāja pienākumu izmantot advokāta palīdzību, lai uzsāktu mediācijas procedūru, atbilde uz šo jautājumu izriet no Direktīvas 2013/11 8. panta b) punkta formulējuma. Proti, šajā pantā par procedūras efektivitāti paredzēts, ka dalībvalstis nodrošina, lai SAI procedūra pusēm ir pieejama bez pienākuma piesaistīt advokātu vai juriskonsultu. Turklāt šīs direktīvas 9. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir paredzēts, ka pusēm jātiek informētam par to, ka tām nav pienākuma piesaistīt advokātu vai juriskonsultu.
- 65 Tādējādi valsts tiesību aktos nevar tikt prasīts, lai patērētājs, kurš piedalās SAI procedūrā, obligāti izmantotu advokāta palīdzību.
- 66 Visbeidzot un trešām kārtām, kas attiecas uz jautājumu par to, vai Direktīva 2013/11 ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj tādu valsts tiesību normu, saskaņā ar kuru patērētāji var izstāties no mediācijas procedūras tikai tad, ja tie pierāda, ka tam ir pamatots iemesls, un pretējā gadījumā turpmākajā tiesvedībā tiesā viņiem tiek piemērotas sankcijas, ir jāuzskata, ka ar šādu ierobežojumu tiek ierobežotas pušu tiesības uz piekļuvi tiesai pretēji Direktīvas 2013/11 mērķim, kas ir atgādināts tās 1. pantā. Patērētāja iespējamā izstāšanās no SAI procedūras nedrīkst viņam radīt nelabvēlīgas sekas turpmākajā tiesvedībā tiesā par strīdu, kas ir bijis vai kam bija jābūt šādas procedūras priekšmetam.
- 67 Šo pēdējo apsvērumu apstiprina Direktīvas 2013/11 9. panta 2. punkta b) apakšpunkta formulējums, kurā attiecībā uz SAI procedūrām, kuru mērķis ir izšķirt strīdu, ierosinot risinājumu, dalībvalstīm ir prasīts nodrošināt, lai pusēm ir iespēja jebkurā stadijā izstāties no procedūras, ja tās nav apmierinātas ar procedūras izpildi vai norisi.
- 68 Šajā pašā tiesību normā ir arī precizēts, ka, ja dalībvalsts tiesību aktos paredzēts, ka tirgotājam ir obligāti jāpiedalās SAI procedūrās, tad patērētājam – un vienīgi viņam – joprojām ir šīs tiesības izstāties.
- 69 Līdz ar to Direktīva 2013/11 ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj tādus valsts tiesību aktus, kas ierobežo patērētāju tiesības izstāties no mediācijas procedūras, to pieļaujot vienīgi tādā gadījumā, ka tie pierāda, ka šim lēmumam ir pamatots iemesls.
- 70 Šādos apstākļos jānorāda, ka Itālijas valdība tiesas sēdē paziņoja, ka naudas soda, ko uzliek tiesa, uzlikšana turpmākajā tiesvedībā ir paredzēta vienīgi gadījumā, kad persona bez pamatota iemesla nepiedalās mediācijas procedūrā, nevis, kad tā no tās izstājas. Ja tas tā ir – par ko ir jāpārlicinās iesniedzējtiesai –, tad Direktīva 2013/11 neaizliedz tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā patērētājam tiek ļauts atteikties piedalīties iepriekšējā mediācijas procedūrā tikai tad, ja tam ir pamatots iemesls, ciktāl viņš var bez ierobežojumiem to izbeigt pēc pirmās tikšanās ar mediatoru.

71 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka:

- Direktīva 2013/11 ir jāinterpretē tādējādi, ka tā neaizliedz tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamatlietā, kurā attiecībā uz šīs direktīvas 2. panta 1. punktā minētajiem strīdiem ir paredzēta mediācijas procedūras izmantošana kā priekšnoteikums prasības tiesā par šiem pašiem strīdiem pieņemamībai, ciktāl šāda prasība pusēm neliedz īstenot to tiesības uz piekļuvi tiesu sistēmai.
- Taču šī direktīva ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamatlietā, kurā paredzēts, ka šādā mediācijā patērētājiem ir jāizmanto advokāta palīdzība un ka tie var izstāties no mediācijas procedūras tikai tad, ja tie pierāda, ka šim lēmumam ir pamatots iemesls.

Par tiesāšanās izdevumiem

72 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lem par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 21. maija Direktīva 2013/11 par patērētāju strīdu alternatīvu izšķiršanu un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 un Direktīvu 2009/22/EK (Direktīva par patērētāju SAI) ir jāinterpretē tādējādi, ka tā neaizliedz tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamatlietā, kurā attiecībā uz šīs direktīvas 2. panta 1. punktā minētajiem strīdiem ir paredzēta mediācijas procedūras izmantošana kā priekšnoteikums prasības tiesā par šiem pašiem strīdiem pieņemamībai, ciktāl šāda prasība pusēm neliedz īstenot to tiesības uz piekļuvi tiesu sistēmai.

Taču šī direktīva ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamatlietā, kurā paredzēts, ka šādā mediācijā patērētājiem ir jāizmanto advokāta palīdzība un ka tie var izstāties no mediācijas procedūras tikai tad, ja tie pierāda, ka šim lēmumam ir pamatots iemesls.

[Paraksti]